

DEBRECENI FÜGGÉTTLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A csonka egyetem

Debrecen, július 2.

Nyolc évvel ezelőtt került tető alá a debreceni egyetemről szóló törvény, amely az új főiskola teljes kiépítésére a törvény életbe léptetésétől számított nyolc évet szánt. Ez a nyolcadik eszendő most következne a szeptemberben megnyíló iskolai évvel, azonban a debreceni egyetem még ekkorra sem lesz teljes, amennyiben a rendszeres orvosi oktatást nem kezdheti meg.

A Debrecenben és a megszállott területeken rekedt budapesti orvostanhallgatók mozgalmá feljárja előttünk azt a sok mulasztást, mely a régi kormányokat a debreceni egyetem kiépítésének halogatása miatt terheli. A rendkívüli körülmények folytán előállott vis majort nem lehet mindenben mentségül elfogadni, bár kétségtelen, hogy a háboru óriási nehézségeket gördített az orvosi fakultás létesítése elé. A törvény életbeléptetésétől az egyetem megnyitásáig, amelynek ideje egybeesett a háboru kitörésével, két esztendő telt el és ezt az egész időt kitöltötték a tervezésnek és az építés kiadásának munkálatai. Emlékezzünk csak: mennyi ankét, ülés, felterjesztés, leirat foglalta le az időt, mennyi idő veszett el a költségek körül a város és a kormány közötti felmerült vitával! Mind ezt az időt okosabban lehetett volna fölhasználni. És akkor sem gondoltak mindjárt az egyetem teljessé való kiépítésére, az orvosképzés munkálatainak előkészítésével és megszervezésével is csak később bízták meg Kenézy professzort, akinek fáradságos munkája megint csak a kormányhatóságok hibájából nem hozhattak meg a kívánt eredményeket. Az ő javaslatai és előterjesztései is nagyrészt áldozatul estek annak a bürokrata szellemnek, amely csak aktákat intéz de magasabb ideákat nem ismer.

Nem mondjuk, hogy a hosszú háboruval járó minden nehézséget le lehetett volna küz-

deni, de azt már igenis merjük állítani, hogy a kulturáért való nagyobb odaadással sok meglelt volna már abból, ami még hiányzik. Nemcsak a pályájukon való haladásukban megakadályozott if-

jak érdekében, hanem az egész magyar orvosképzés érdekében volna, ha végre teljes lenne a debreceni egyetem, a most egyedül működő magyar egyetem.

Kun Béla kész lemondani

A német béke hatása a szovjetkormányra

Bukarest, július 2. A Dimineata közli: A szovjetkormányra megdöbbentően hatott az a hír, hogy Németország aláírja a békeszerződést. Összeomolva látják ezzel reményességüknek azt az utolsó szalmaszálát, hogy Németországban, Azután Német-Ausztriában is fellángol és velük egyesül a bolsevizmus. A békeszerződés aláírásának hírére Kun Béla elrendelte, hogy az összes magyarországi házakra fekete lobogót tűzzenek ki és az üzleteket zárják be a gyász jelül.

A békeszerződés aláírásának hírére Kun Béla rögtön összehívta a magyar szovjetkormányt tanácskozássra, melyen résztvettek: Garami Ernő és Weltner Jakab szocialista vezérek is. Kun Béla ismertette a német béke aláírás folytán beállt új helyzetet, bejelentette, hogy kész visszavonulni, Garamit és Weltner kérte fel új szocialista kormány alakítására.

A vörösek visszavonulnak a tót földről

Prága, július 2. A szövetségesek megbízták Pelle tábornokot, hogy Kun Bélának ultimátum útján hagyja meg a cseh-szlovák terület kiürítését. Kun Béla ennek alávetette magát.

Bukarest, július 2. Az Adverul írja Baselből: Jelentik: Böhm tábornok a magyar hadsereg parancsnoka, a szövetségesek ultimátumában foglalt feltételek elfogadása után beszüntette a cseh-szlovákok elleni ellenségeskedéseket.

Prága július 2. A sajtóiroda közli, hogy Pelle, a csapatok legfőbb parancsnoka egy átiratot intézett a magyar csapatok parancsnokságához, hogy megbízást kapott a magyarok által megszállott cseh-szlovák területek kérdésének tisztázására. Mint az entente tehatalmu megbízottja, megállapítja a kiürítés feltételeit és kifejenti, hogy a magyar, és cseh csapatok közötti harci tevékenységet június 24-én reggel 5 órakor be kell fejezni. Ugyanakkor a magyar csapatoknak meg kell kezdeniök a visszavonulásukat dél felé, a szövetségesek által a 13-iki rádiotelegrammban megállapított határig. A kiürítésnek befejezettnek kell lenni 28-án éjjel 12 óráig. Ha ezt 23-án délután 3 óráig nem fogadják el, Pellé jelenteni fogja a szövetségeseknek,

hogy megbízatása nem vezetett eredményre.

Egy bécsi távirat szerint Kun Béla elfogadta az ultimátumot és kötelezte magát az elfoglalt területek 4 nap alatti kiürítésére.

Prága, július 2. Pelle, a cseh-szlovák hadsereg főparancsnoka a békekonzferencia helegyezésétől föltételezve, a magyar főparancsnokságnak a megszállt szlovák területek teljes kiürítésére június 30-ig, éjfélig határozást adott. Együttel Pellen generalissimusz erőlyesen protestált a magyar csapatok legutolsó erőszakosságai ellen, akik Sabienov és Marsec helyiségeket kirabolták és a lakosságot elűzték.

A bolsevikiek a tót földön

Prága, jul. 2. A magyar bolsevisták a tót földön töltött idő alatt pénzzel kommunista propa-

gandát üztek. Kikidították a köztársaságot, amelynek elnöke Januschev Antal volt, azonban a bolsevista Szlovákia nem tartott sokáig.

Tilos mindenféle hírterjesztés

A román hadseregearanecsokság rendelete

Kivonat

a 2. és 25. számú rendeleteiből (helyeshítve).

1. Vétkesnek tekintnek mindazon egyének, akik bár nem rossz számbakkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképen közölni híresztelné, megbeszélné fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármimé, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkesek a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyaltatni és egy évig terjedő börtönrésre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni; amikor a fenti vétkes kémkedési és árulási szándékkal börtönlétek, a háboru esetén érvényes büntetések fognak végrehajlatni.

Bécs megszállását kéri az angol misszió főnöke

London, jul. 2. A Times jelenti, hogy Bonmighan ezredes, az angol katonai misszió főnöke, a kormánynak jelentést küldött, melyben rámutat az utolsó napokban történt bolsevista tüntetésekre és felszólítja a szövetségeseket, hogy tegyenek lépéseket az esetleges lázadási mozgalmak megakadályozására végett Bécs megszállására. Ennek az intézkedésnek az volna a célja, hogy a magyar bolsevisták agitációját megakadályozzák.

Az olasz-jugoszláv ellentétek

Rjeka, július 2. A rjekai jugoszláv nemzeti tanács Clémenceau miniszterelnökhöz táviratot intézett, melyben tiltakozik az olasz nemzeti tanács és a rjekai olaszok hatalmaskodásai ellen. A jugoszlávok kétségbevonják, hogy Rjekában az olaszok volnának többségben és nemzetközi bizottság kiküldését követelik a békekonzferenciától, hogy ez állapítsa meg az ügyek tényleges állását.

A római főparancsnokság nem költözik haza

Bern, jul. 2. Rómából jelentik: Azok a hírek, melyek szerint az

olasz vezérkar és főparancsnokság ismét Rómába költöznek, nem felelnek meg a valóságnak.

A szovjet-kongresszus első ülései

Szeged, jul. 2. A Népszava június 17-iki száma tudósítást közöl a szovjetek országos gyűléséről, melyet a képviselőházban tartottak meg június 15-én vasárnap és 16-án hétfőn. A képviselőház hatalmas termét most a kommunista szovjet-képviselők foglalták el. A gyűlésen Bogár Ignác korelnökölt, aki a budapesti nyomdászszakszervezetnek egyik vezetője. Az ő indítványára Lenint tiszteletbeli elnökké választották meg. Elnökök lettek (régében így mondtuk; képviselőházi elnök) Agoston Péter, Bokányi Dezső és még öt más kiküldött. Az elnöki emelvényt Bokányi Dezső foglalta el. Bejelentette, hogy a napirend a következő: 1. A külügyi helyzet. 2. A hadügyi helyzet. 3. A szocializálás és a termelés. 4. A közéletmezés. 5. Forradalom és ellenforradalom. 6. A tanácsalkotmány. 7. Választások. 8. Javaslatok.

Ezután megalakították a bizottságokat.

Hétfőn az elnök Agoston Péter dr. volt.

Varga Jenő dr. népbiztos tartotta meg most előadását a gazdasági helyzetről. Elmondotta, hogy a fiókokkal együtt 800 pénzintézet van eddig kisajátítva. Ezekben körülbelül 8 milliárd névértékű betétet és ugyanennyi értékű részvényt, kötvényt, értékpapírt foglaltak le. Majd a nagybirtokok szocializálásáról beszélt. Ez — ugymond — csak látszatra történt azonban meg, mert sok helyen mint megbízott még ott ül a nagybirtokos a kastélyban. Ennek oka az, hogy a földmunkások között nehéz az agitáció. Hét millió kat. hald föld van a meg nem szállott területen szocializálva és magánkézben 6.3 millió hold maradt. Befejezték a bányászati kommunizálását. A kapitálista igazgatót mindenütt kiemelték a vezetésből. Felállították az anyaghivatalt. (Ez helyettesíti a régi központokat.) Szervezni kell a munkáselosztást. Arról beszélt azután, hogy ki kell küszöbölni a munkások és az intelligencia között lappangó ellentéteket. Nincs meg a harmónia a munkások és tisztviselők, meg a gazdatisztek között és hangsúlyozza, hogy a munkásoknak alkalmazkodni kell a vezetőkhöz, mert máskülönben nem lehet termelni. Beismeri, hogy a szovjet-bürokráciában is vannak visszaélések, de igéri, hogy e haszontalan embereket ki fogják dobni. Nyíltan bevallja, hogy a termelési eredmény borzasztó rossz és az egyéni munkateljesítmény mindenütt csökkent. Vissza kell térni ahhoz a rendszerhez, hogy nem mindenki kaphat egyenlő bért, hanem aki többet dolgozik, több fizetést érdemel, vagyis az akkord-rendszer vissza kell állítani.

Délután Lengyel Gyula népbiztos beszélt. Kifejtette, hogy a burzsoázia számára az árakat magasan állapítják meg, hogy mielőbb elvonják a polgárság vagyontartalmát és növeljék az ál-

lam bevételét. Elmondotta, hogy 12—15 millió darab huszfillérest veretnek, naponként 800.000 darab 5 koronást nyomtatnak. A

biztosításokat az állam tovább kezeli. A falusi proletár nem akar élelmet adni a városi proletárnak, ezen segíteni kell.

A fehér Szeged

A magyar kormány — A nemzeti hadsereg — A politikai hangulat — A megszálló csapatok — Az élelmicikkek

Szeged, július 1.

A megyeháza magas homlokzatán hatalmas magyar nemzeti színű lobogó jelzi a magyar ellenkormány hivatalos helyiségét. Már a főbejáratnál állandóan „vigyázz”-állásban álló magyar őrség jellemzi a komoly, ellentmondást nem tűrő, de a nemzet érdekében sikraszálló felelős magyar minisztériumok szimbólumát.

A termekben lázasan folyik az előkészítés nehéz munkája, mindamellett a miniszterek bárkit és a hivatalos órák keretein belül bármikor a legelőzékenyebben fogadnak.

Már 9 órakor délelőtt fölharosan az őrség diszkürtje, az őrség előtt megáll egy autó s minden kíséret nélkül kiszáll egy magas, széles válu, a hatvanas évek felé haladó ur: Károlyi Gyula gróf, a miniszterelnök. Miután a szolgálattelvő tiszti jelentését meghallgatta, jesszes léptekkel, kemény testtarással a miniszterelnökségi terembe tart. Odabent már várja Wekerle, a titkárja, egy pár szót vált vele s besiet a dolgozószobájába, ahonnan egy beteg nemzet vár gyógyulást.

A „nemzeti hadsereg”

Soha olyan lelkesedés nem uralkodott katonaság közt, mint az ujonnan toborzott magyar nemzeti hadsereg körében. A jelenlegi hadsereg, mely három tiszti- és két legénységi zászlóaljból áll, propaganda és lelkesítés nélkül, teljesen át van hatva az új kormány nemzeti eszméjéről, célja a társadalmi rend valamint a közbiztonság helyreállítása a meg nem szállt s a terrorista kunistáktól agyonsanyargott magyar vidékek főlzsabadi-ása az antant-seregek segítségével. A fegyelem közöttük a legszilárdabb. A tiszték épp úgy teljesítenek őrszolgálatot, mint a legénység, mely többnyire többszorgoato altisztekből s megbízható helybeli polgárokból áll.

A magyar határrendőrség teljes létszámában funkcionál, ort áll a bolsevik fronton, az államok vizsgálják az elutazó férfitközönség igazolványát s csak annak engedélyezik az elutazást, a ki nem idevaló. Minden elutazó nevét, foglalkozását egy jegyzékbe vezetik.

A politikai hangulat

A hangulat, mely felelőtlen elemek propagandája által a munkásság körében bizalmatlan volt a kormányval szemben, ma már megváltozott, miután józanul beállták az idő komolyságát s az új kormány programját helyesen értelmezték. Az összes munkások sztrájkja véget ért, de a legtöbb sztrájk nem is volt politikai jellegű, inkább munkabéri különbözetekért folyt. A sztrájkot letörték azok az önként jelentkező tiszték, akik rövid tanfolyam után minden közmunkát elvégeztek. A villamosokat is tiszt

tek vezették, ők szedték a vitedijakat is.

A híres „Tisza-korzó”, amely déltől a késő esti órákig hullámzik a nép tarkaságától, képviselve van az összes háborút viselt nemzetek fajából. Látni ott: francia megszállókat, román és szerb összekötő tisztiket, angol bizottsági tagokat, szenegáli feketét stb., stb. Mindenki arcáról meglepedés tükrözik vissza.

A megszálló csapatok

A megszálló francia csapatokról a legjobb véleménnyel vannak a szegediek; előzékenységük ért magasztalják őket. Gondre-court kormányzó tábornok minden kérést meghallgat s ha csak teljesíthető, úgy teljesíti is.

A színesek lassan belezönnnek az európai helyzetbe, — ami a kezdetben láthatólag nehezen is ment. Napirenden vannak a jeketek kikeresztelkedései s a bér-mállások. Sok dicsekszik már:

— Mo misz katolik! Noom Albert! (En katolikus vagyok. A nevem Albert.)

Azonban kevésbbé vannak megelégedve a szomszédos szerb megszállókkal, akik az átutazás alkalmával az átvizsgálódó utipodgyászokat alaposan megvámolják, jobban mondva egy kevéssé kifosztják. A szomszédos román megszálló csapatokról jobb véleménnyel vannak. Azok udvariasan megvizsgálják, de nem nyulnak semmihez.

Az élelmicikkek

A köröskörül elhelyezkedett megszálló csapatok erélyesen ellenorzik az élelmiszer-kivittelt, mindennek dacára igen sok csem pészett ételem kerül a szegedi piacra. A lisztért 8—9 koronát kérnek s kapnak a csempészek. A hus 20 korona. Zöltséget elegendőt lehet látni. Ellenben igen nagy a cukorhiány, mígjéfgva több kávéház becsukta az ajtóját, a következők szembeintő fölírást alkalmazva: „Cukorhiány miatt zárva”.

A kereskedemi piacot meggyengíti nagyon a kékpénzhiány s az, hogy a vidékiek nem fogadják el a városi 50 és 20 koronás bankókat.

De mindent legyőz az új remény, a főlzsabadulás reménye.

Elefánt Jenő.

Nagy ekrazit-raktár egy katonai kórházban

Belgrád, július 2. Celoverből jelentik, hogy a titkos rendőrség az ottani katonai kórházban 500 kilogram ekrazitot és más robbanó anyagot fedezett föl. Ezek az anyagok be voltak raktározva, bár a jugoszláv hatóságok, amikor Celover meg szállították, mindjárt az első napon megparancsolták a fegyverek, a lőszer és robbanó anyagok beszállítását.

Meghalt a 14 éves betörőkirályfi

Rokonal Lajos kalandos históriája

A járvány kórházban néhány nap előtt kiütéses tifusban meghalt egy 14 éves fiú, aki rövid földi pályafutása alatt hírhedt nevet tudott szerezni magának az ország valamennyi javítóintézetében és csaknem minden nagyobb város rendőrsége előtt, mert amnyi lopás és betörés terhelte lelkét, mint kevés öreg és hírhedt hivatásos tolvajt sem. A debreceni rendőrség előtt megkülönbözetesen veszedelmes volt a neve, mert érthetetlen rokonszenve állandóan Debrecenbe vonzotta és viselkedése tettei még a legtapsztaltabb rendőrtisztviselőt is kihozták a sodrából.

Rokonal Lajosnak hívták a tizennégy éves és öt hónapos szörnyű véggel elpusztult gyermekét, akire talán még ez a halál is megváltás volt, mert ha úgy folytatja, ahogy gyermekkorában kezdte, előbb-utóbb biztosan akasztófára jutott volna. Apja vándor komédiás volt, aki feleségét kis gyermekével együtt elhagyta vándorútjában. Az anya elpusztult valahol az országuton, a magára hagyott kis gyermekből pedig csavargó lett, aki már hatéves korában abból élt, amit a falvakban összelopott.

Egyszer azután elcsípték az apró tolvajt és bedugták egy javítóintézetbe. De a vándor természetet nem tudták kiölni belőle, egy szép napon megszökött a javítóintézetből, természetesen nem feledkezve meg arról, hogy magával vigyen mindent, amit csak emelhetett. Ettől az időtől kezdve Rokonal Lajos élete nem volt egyéb, mint vándorlás Debrecenből valamelyik javítóintézetbe és vissza Debrecenbe. Nincs olyan javítóintézet az országban, amelyet meg ne járt volna és ahonnan értékes emlékekkel terhelve meg ne szökött volna.

Legutóljára Debrecenben a tanítók árvaházába tört be és lopott el onnan több értékes ruhadarabot. Előállították a rendőrségen, kihallgatták és mivel a rendőrorvos ragályos hörbetegséget állapított meg rajta, a járványkórházba szállították. Itt kiütéses tifuszt kapott és néhány nap előtt átszökött megrögzött kis lelke a másvilágra.

Szép, csinos, ügyes kis gyerek volt Rokonal Lajos, aki ránézett, el sem hitte volna, hogy ez a gyermek a saját bevallása szerint 42 betörési lopást követett el. A debreceni rendőrtisztviselők atyai szigorral kezelték a kis Rokonalt, de a makacs és vad gyermek nem hajtott a szép szóra és megtörtént, hogy az egyik rendőrkapitányt egy nehéz iapaddal le akarta ütni.

Debrecenben a Salvator-kórház egyik üres barakkjában volt a főhadiszállása. Innen rándult ki az esti órákban beszerző utakra és különös előszeretettel kereste és törte fel az utcai árusok bódéit.

A gyermekmenhelyen egy izben a pincébe csukták le egy másik kis betörőtársával együtt, aki egy évvel fiatalabb volt nála, de már szintén tizenhét betörési lopást követett el. A két kis betörő

lefejezte a pince aítójáról a nehézségek és így kiűtött egy másik pincébe, amelynek az aítóját azonban már nem tudták feltörni. A két kis gonosztevő erre hihetetlen erőfeszítéssel kicsavarta és kitérte a pince ablakának vasrácsait és így a szabadba jutva, kerekét oldott.

Rövidesen kézrekerítették őket Szolnokon, ahol a fiataloknak hírosága mindkettőjüket egy kovácsmesterhez adta ki. Itt sem bírták ki sokáig, egy éjszaka ellopták a kovács minden megkereshető pénzét és Debrecenbe szöktek.

Úgyes fogásai közé tartozott Rokonál Lajosnak, hogy az országuton felkérkedett a parasztagdák kocsjára s mikor a gazda elbóbiskolt, ellopta az óráját, meg amit a szeredásában talált, aztán leugrott a szekérről és visszabondukolt Debrecenbe.

Rövid földi pályafutása alatt is viharos multat szerzett magának a kis Rokonál Lajos s a debreceni rendőrségen, mikor halála hírért vették, megkönnyebbülten sóhajtottak föl: Hál' Istennek! Jobb így neki is, — nekünk is!

A vörös hadsereg be akart törni Ausztriába

Bécs, júl. 2. A *Der Neue Tag* írja: Most, hogy az ántánt ultimátumára az ideigienesen elfoglalt cseh-szlovák területeiről Kun Béla kénytelen volt a vörös hadsereget a demarkációs vonalig visszavonni, egy hadifogságba került tisztnél megtalálták a szovjetkormány hadseregfőparancsnokságának a haditervét, amelynek célja az volt, hogy a *Lundenburg-oderbergi vonal áttörésével az ántánt és Lengyelország közötti összeköttetést megszakítsák*. Erre a célra a Vág folyónál összpontosították az első hadtestet Vágó népbiztos és Poltovsky vezérkari főnök vezetése mellett, a II. hadtestet Pogány József vezetése mellett, a III. hadtestet Landler népbiztos és Juhán vezérkari ezredes mellett, a IV. hadtestet Haubrich népbiztos, az V. lket Fiedler népbiztos és Craenbock vezérkari ezredes vezetése mellett. A hadműveletet a gödöllői főhadiszállásról Böhm hadseregfőparancsnok és Stromfeld vezérkari ezredes irányították volna. Ezt a frontátörési kísérletet a szövetséges csapatok idejekorán megtűtük és a cseh-szlovák határra összevont nagy csapatállásokkal megakadályozták.

Megtudták ezzel egyidejűleg azt is, hogy a magyar kommunista kormánynak az volt a szándéka, hogy fegyverével elérje Alsó-Ausztria határát és oda betörjön, abból a célból, hogy ott is kikiáltassa a tanácsköztársaságot. E célból Pozsony felé irányultak a politikai agitációk, hogy Bécsen a bolsevizmus javára befolyásolják és az osztrák kormány megbuktatásáért Ausztria népét is csatlakozásra bírják a vörös hadsereghez. Német-

Ausztria az ántánt segíts gével megtette ez ellen a támadási kísérlet ellen is a sikeres védőintézkedéseket, amennyiben a Villachnál és Innsbrucknál összpontosított olasz és francia hadosztályok készenlétben voltak a magyar vörös hadsereg támadásának visszaverésére.

A magyar kommunista haditerv megvalósítására azonban nem került sor, mert Clemenceau ultimátumára Kun Béla elrendelte a cseh-szlovák területeiről a demarkációs vonalig való visszavonulást, aminek a szovjet-kormány már eleget is tett.

A magyar vörös hadseregnek ez a vakmerő támadási szándéka azonban arra az elhatározásra bírta az ántántot, hogy megtegye a sürgős intézkedéseket arra is, hogy a román, francia és jugoszláv seregek Budapest felé előnyomuljanak, a várost megszállják és energikusan véget vessenek a magyar bolsevik uralomnak, amelyet a Dunántúl a polgárságból alakult ellenforradalom is meg akar semmisíteni.

A möllersdorfi municiógyárat akarták megszerelni a kommunisták

Bécs, júl. 2. A *Neue Freie Presse* jeleni Bécsújhelyről: Az itteni államrendőrséggel bizalmasan közölték, hogy a magyar kommunisták Német-Ausztriában puccsot akarnak rendezni. A hadsághoz érkezett jelentések szerint a magyar vörös gardisták *Lajtaufjama és Neufeldt akarnak betörni és Bécsújhely és Ettenuth felé akarnak előnyomulni*. Erre a célra nagy erőket összpontosítottak Sopronmegyében. Az előnyomulás célja a wölgersdorfi municiógyár megszállása és elfoglalása lett volna. Az államrendőrség nagy esendőségi és néporségi csapatokat összpontosított, amelyek géptegyverekkel akadályozták meg a betörési szándékot. Az itteni államrendőrséggel egyetértően a gráci hatóságok is nagy csapatokat összpontosítottak *Fürstentelndén*. Továbbá Bécsújhelyből repülőgépek szálltak fel és a szomszédos magyar határon felvonuló magyar vörös csapatok létszámát és elhelyezkedését derítették fel.

A magyar bolsevik csapatok látva, hogy a német-osztrákok nagy erővel vonulnak fel ellenük, abbahagyták a tervezett betörést.

Elfogták a cseh kommunista-vezért

Prága, július 2. Hivatalosan közlik: Az utóbbi napokban a köztársaság határvonalánál egyes személyeket, akik pénzt és bélyegeket csempészték, letartóztattak. Ezeket a dolgokat kívül iratokat és leveleket találtak náluk, amelyek különböző személyekhez voltak intézve, ezek sorában Munához, az ismert kommunista vezérhez. Ebből a levélből kiderül, hogy Muna összeköttetésben áll Kun Bélával, amely összeköttetés államunk biztonsága ellen irányul. Munát letartóztatták és átadták a katonai bíróságnak.

Muna Alajos, a cseh szabóse-

géd, szocialista agitátor volt Csehországban. Mint katonai esett orosz fogságba és ott az orosz bolsevikiek egyik vezéré lett. A monarchia összeomlása után került vissza Prágába

és bujdosolva terjesztette a bolsevizmust. Nyílt utcán felismerték és letartóztatták, de a szocialisták közbelépésére szabadon bocsátották. Most újból fogságba jutott.

A német munkásság a béke végrehajtásáért

Bukarest, júl. 2. A *Vestea* jelenti a német helyzetről: A liberális sajtó rámutat a pángermán ellenzéki pártok magatartásának rugóra és állást foglal ellene. Ennek dacára a reakciós megnyilvánulásokat nem szabad jelentőségükben lekicsinyelni. A német munkásság nagy tömege amellett van, hogy a békét végre lehessen hajtani. A kisebbségnek azt a szándékát, hogy mindenütt sztrájkokat idézzen elő, gyorsan el lehetne nyomni. A burzsoá sajtó is a sztrájkok ellen foglal állást és különösen a berlini vasutas sztrájkot ítéli el. A kormány tárgyalásokba bocsátkozott a sztrájkolókkal kívánságait illetőleg, hogy a sztrájk kiterjedését megakadályozzák. Ennek a helytelen és lehetetlen voltát egyébként maguk a munkások is belátják.

Tüntetés a béke ellen

Bern, júl. 2. A béke aláírása alkalmával Németország több részében lazadásszerű tüntetések voltak. Kasselben, Hamburgban és Manheimben kihárdták az ostromállapotot. Ezekben a városokban a csészelek kifosztotta az üzleteket, mire a kormányhoz lú csapatok a tömegre tüzeltek. Számos ember meghalt és megsebesült. Később megerősítések érkeztek, mire mindenütt helyreállt a rend.

Szigoru vizsgálat a német flotta elsüllyesztése miatt

London, júl. 2. A *Times* jelenti, hogy az admirális rendeletére szigoru vizsgálatot indítottak *Scapa Flowi parancsnoka ellen*, mert az angol tengerészek kijelentései szerint a német matrózoknak az a terve, hogy a béke aláírása napján el fogják sülyeszteni a hadihajókat, előre ismeretes volt. A német tengernagy föltött angol haditörvényszék fog itékezni.

A német hadihajóknak *Scapa Flowi* mellett történt elsüllyesztése alkalmával meghalt német tengerészek száma igen nagy, mert az ott levő angol hadihajók azonnal tüzet aáltak a német hajókra. A német tengerészeket Invergodanban internálták.

Németországból visszavonják a megszálló csapatokat

Bukarest, júl. 2. A *Dacia* jelenti, hogy Wilson elnök elutasítására az összes előkészületek megtörténtek. Az elnök csak a békeszerződés aláírását várja meg. Biztos forrásból származó értesülések szerint, miután a weimari nemzetgyűlés a béke elfogadása mellett szavazott, a szövetségesek hadvezetősége ki-

adta a parancsot a megszálló csapatok visszavonására. Azokat a kisebb erőket, amelyek a rajnai hadiöket továbbra is megszállva fogják tartani, önként jelentkezőkből alakítják meg. Pershing tábornok úgy tervezi, hogy július második felében utazik vissza Amerikába. Az amerikaiak egyébként augusztusban távoznak el végleg Franciaországból.

A Balkán új határai

Arad, júl. 2. A *Romanul* írja: Igen jó forrásból értesülünk, hogy a Balkán térszövet határvonalait közölték. Kezdetben pár hónap előtt Párisban kedvező áramlat volt Bulgária megnagyobbítása érdekében, azonban ez az áramlat hamarosan megváltozott és ma tudjuk, hogy kisebb lesz. Tudvalevő, hogy Görögországnak jelentékeny nyeresége lesz, mivel megkapja az egész Tráciát *Driinápolyt és az Enos-Midia vonalat együtt*, kijárással a Fekete tengerre; ezáltal Görögország között csupán 200 kilométer távolság lesz. — Szerbia megkapja Macedóniát. — *Konstantinápolyról még nem történt döntés*. A legutóbbi vélemény az volt, hogy az Egyesült-Államok adminisztrációja alá kerüljön, azonban Wilsonnak ellenvetései vannak a közvélemény ellenéves véleménye miatt.

Bratianu az egész Banatot követeli

Az Adverul írja: Miniszterelnök egyike egy idegen újságíró fogadott kihallgatáson, kinek kijelentette, hogy Románia nem írja alá a békeszerződést, még az esetben sem, ha Olaszország aláírna.

Más helyen az Adverul az alábbiakat közli: A kormánynak egy számottevő tagja a következő kijelentést tette:

— Ne mirjuk alá a békeszerződést. Ez a béke nem törődik határaink biztonságával és szuverén jogainkat birtokon kívül helyezi. Ezt a békét nem fogadjuk el. A békeszerződés a népeket kis és nagy népekre osztotta fel. Kezdetől fogva ellenéztük ezt a felfogást, amely ellen azt hiszem, akkor is küzdöttünk, mikor az ántant mellett fegyvert ragadtunk. Bratianu azonban ebben az irányban senki sem támogatta, még csak a közvetlen érdekelte lengyelek és cseh-tótok sem ejtettek ki egy hangot sem. Venizelos érintette egyedül a tárgyat, a tárgyalások elnapolását indítványozva. Mi egyedül harcoltunk, ezután is harcolni fogunk. Különben ez még csak a kormány elhatározása és csak a király jóváhagyásával válik tényé.

Békebeli minőségű pipere-szappanok,
arc, fog-, kéz- és hajápolószerek, mindenféle piperecikkek, a legjobb minőségűek, a legolcsóbban
Korzó-Drogueriában szerezhetők be, Piac-utca 42.

azt tanácsoltuk a királynak, hogy a többi pártok elnökeivel is tanácskozzék. **Végérvényesen a király fog határozni.** Azt hiszem, hogy Bratianu megérkezése után, a kormány azonnal le fog mondani.

— Az egész Bánságot akarjuk. Nem önfelajánlásból nem akarunk néhány ezer négyszögkilométerről lemondani. Azért van szükségünk az egész területre, hogy természetes határaink legyenek.

Aradból Aradul

Arad, július 2. A Romániai száma vezércikkét közöl Suciu János dr.-nak, a nagyszombeni kormányzótanács tagjának tollából. A cikk, melynek címe: Aradul, azt fejtegeti, hogy miért helyeztél súlyt a románság Arad birtokára, illetőleg arra, hogy **Arad a román államhoz tartozék.** Ez a város volt a románság érdekében folytatott küzdelmek kiinduló helye — írja — s a magyarországi románok politikai vezetéi, élükön Velicas Mihályval, a volt kisjenői ügyvéddel, innen irányították legtöbb mozgalmukat nemzetiségük fenntartása érdekében.

Montenegro önálló marad

Róma július 2. A montenegrói kormány az olasz sajtó útján megcáfolja azokat a híreket, melyek arról szóltak, hogy Montenegro Szerbiával való uniót kívánja. A montenegrói kormány biztos abban, hogy a szövetséges nagyhatalmak be fogják tartani ígéreteiket. Montenegro hallani sem akar a Szerbiába való bekebelezésről.

A hajduböszörményi rejtelmes gyilkosság

Fényes nappal meggyilkoltak egy mihamos asszonyt — A lakást felforgatták, de nem vittek el semmit

Múlt szombaton — mint megírtuk, — a hajduböszörményi rendőrség jelentette a debreceni ügyészségnek, hogy Farkas Zsuzsanna hajduböszörményi lakost ismeretlen tettes lakásán meggyilkolta. Az asszony fején betűtétekből származó súlyos sérülések voltak. A lakást a tettes teljesen felforgatta.

A debreceni ügyészség elrendelte a meggyilkolt asszony holttestének a fölbontását. A boncoláshoz kiszállott Debrecenből az ügyészség képviselője és a törvényszék vizsgálóbírája is, akik ez alkalommal a helyszínen is vizsgálatot tartottak. A vizsgálat igen érdekes adatokat szolgáltatott a bűnügylőz.

A meggyilkolt Farkas Zsuzsanna rendkívül vagyonos nő volt, aki után készpénzben és ingatlanban mintegy másfél millió korona értékű vagyon maradt hátra. Annál érthetlenebb, hogy a helyszíni vizsgálat arra az eredményre vezetett, hogy bár a tettes a lakásban mindent összeforgatott és felhányt, semmiféle értékes tárgy, vagy pénz a lakásból nem hiányzik.

Különösen figyelemreméltó a vizsgálatnak az a megállapítása, hogy a gyilkosságot fényes nappal, délelőtt 10 és 11 óra között követte el a tettes.

A vizsgálóbíró egy gyanúsított rögtöni letartóztatását rendelte el, a letartóztatottnak a nevével azonban egyelőre tiokban tartják.

Megtartják az orvostani előadásokat az ittrekedt medikusok számára

Kenézy Gyula egyetemi tanár nyilatkozata az időszaki tanfolyamról, az orvosi fakultásról és a gazdasági akadémia beolvasztásáról

Megírtuk legutóbb, hogy a Debrecenben és környékén rekedt orvostanhallgatók mozgalmát indították, hogy addig is, míg Budapestre visszatérhetnek, tanulmányaikat Debrecenben folytathassák. Az orvostanhallgatók mozgalmá odai áruját, hogy *a debreceni tudományegyetem orvosi fakultását nyissák meg nyári szeme zterrel*, vagy ha ez nem lehetséges, akkor aradi és nagyvárad mintára rendezzenek Debrecenben is a legmegfelelőbb szakemberek bevonásával *továbbképző-tanfolyamot* az orvostanhallgatók számára.

Hogy ebben a nagyjelentőségű ügyben teljes tájékoztatást nyerjünk, felkerestük ma Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos, egyetemi tanárt, a debreceni egyetem jövő évi rektorát és megkértük, hogy mint ebben a kérdésben legilletékesebb szakember, nyilatkozzék: lehetséges-e az orvostanhallgatók kívánalmainak teljesítése vagy sem?

Kenézy Gyula dr. kérdéseinkre a következőkben nyilatkozott:

— Az orvostanhallgatók kívánásainak eldöntésénél mindenképp azt a kérdést kell tisztázni, mit is akarnak tulajdonképpen a medikusok. Mert más elbírálás alá esik, ha a medikusok csak tanulni akarnak és más intézkedések szükségesek, ha a medikusok olyan tanfolyamot kívánnak, amelyet *tanulmányi idejükbe később beszámítanak*. Valószínű és ez a természetes is, hogy az orvostanhallgatók számítanak a Debrecenben tartandó tanfolyam beszámítására és ha a mai rendkívüli viszonyokat figyelembe vesszük, várható is, hogy a normális viszonyok helyreállításával *be is számítják nekik a tanfolyamot töltött időt* esetleg azaz a feltétellel, hogy a *tanulmányból sikeresen leköltökölnak*.

A tanfolyam megszervezésének és megtartásának nem is elvi, hanem gyakorlati nehézségei vannak. Elsősorban is Debrecenben nem egészen ötven hallgató jelentkezett s arról a két-háromszáz vidéki hallgatóról, aki szintén a tanfolyam megtartását kívánja, nem tudok eddig semmit, mert eddig nem jelentkeztek. A másik nagy nehézség az, hogy a medikusokat jóformán tíz csoportba kellene felosztani és minden csoport számára annak a félévnek az anyagát előadni, melyet a medikusok különben is hallgatnának.

Előadó szakerokeket lehetne kapni, erre vonatkozólag már össze is állítottunk egy névsort, nincsen ellenben rendelkezésünkre elegendő és megfélelő intézet. Már pedig az orvosi tudomány kimondottan gyakorlati tudomány és a medikusok édeskeveset érnek vele, ha itt elmé-

leti előadásokat hallgatnának például a belgyógyászatról, amit elsősorban tankönyvek sokkal alaposabban letárgyalnak, mint egy tanfolyamon lehetséges. Ha azt akarjuk, hogy ezt a tanfolyamot tényleg beszámítsák, akkor elsősorban a gyakorlati oktatásra kell helyeznünk a főszűlyt, amint hogy az egyetemen is a gyakorlati oktatás az orvosképzés legfontosabb része.

A gyakorlati oktatás kérdésénél súlyosan esik latba, hogy Verzár és Orsó's tanársegédek Budapestben rekedtek. Hazajutásukat talán a román és osztrák vöröskereszt-egyletek útján lehetne kiközösíteni.

Bizonyos intézkedéseket Debrecenben is felhasználhatnánk a tanfolyam céljaira, a kérdés csak az, hogy ezeknek az intézeteknek a vezetői vállalkoznának-e a tanfolyam rájuk eső részének megtartására. En már februárban úgy terveztem, hogy az orvosi fakultáson is megkezdjük a rendes oktatást és nyári szemesztert is tartunk. Erre a célra akkor bérbe vettük a Demké-épületet. *Budapestben azonban a döntés addig húzódtott, míg minden terminust lekésztünk*. A megszűlés után a Demkét a megszűlő parancsnokság foglalta le, azt hiszem azonban, hogy a tanfolyam céljaira visszakaphatnánk.

Az egyik legfontosabb intézetet a fizika-kémiai intézetet illetőleg még Apponyi minisztersége idején felküdtem a minisztériumnak egy *tervezetet*, mely szerint erre a célra a *pallagi gazdasági akadémia teljesen új és modern intézetet lehetne igénybevenni*. Elyben a minisztérium hozzá is járult ehhez, csak az volt a baj, hogy az *erre vonatkozó rendelkezést nem utaták ki kellő időben*.

A *Pallagot ma is igénybe lehetne venni a tanfolyam céljaira* annál is inkább, mert a gazdasági akadémia vezetősége a legteljesebb készséggel halandó minden lehetőt megtenni a tanfolyam érdekében. Hetenként kétszer tartanánk előadásokat a Pallagon olyképen, hogy a hatóságok gondoskodnának megfelelő reggeli és esti közlekedésről és ezeken a napokon a hallgatók egész nap kint tartózkodnának a Pallagon, ahol az akadémiai internátusban étkezhethetnének is.

Közölhetem itt azt is, hogy az egyetemi tanács a gazdasági akadémia tanári testületének kiküldöttével arról is tárgyalt, hogy *az akadémia véglegesen és teljesen a debreceni tudományegyetembe olvasszuk be*. Ezt a nagyfontosságú ügyet már teljesen előkészítettük, végrehajtása csupán a mai viszonyok miatt *nem lehetséges*.

Ismétlem, hogy az orvostan-

hallgatók számára igenis lehetséges a kívánt tanfolyam megrendezése és megtartása, csupán az említett előzetes kérdéseket kell még véglegesen tisztázni. Tisztázandó azonban ezeken kívül még egy fontos kérdés is: az orvostanhallgatók ugy nyilatkoztak, hogy mielőtt Budapestre lehet utazni, azonnal elutaznak. Már pedig *lehetetlenség, hogy ilyen nagy költségekkel járó és nagy munkába kerülő tanfolyamot megszervezzünk és megrendezzünk akkor, amikor a hallgatók esetleg pár hét alatt csaknem valamennyien elutazhatnak*. Szükséges tehát, hogy egyrészt az orvostanhallgatók maguk gondoskodjanak róla, hogy mindenki, aki a tanfolyamon részt óhajt venni, *jelentkezzék*, másrészt pedig, hogy a tanfolyamon résztvevők tényleg *végig is hallgassák az egész tanfolyamot* annál is inkább, mert csak így remélhető, hogy a normális viszonyok helyreállításával ezt a tanfolyamot nekik tényleg be is számítják.

Kenézy Gyula dr. nyilatkozata szerint ezek után jóformán csak az orvostanhallgatóktól függ, hogy a tanfolyam megtartassék. *Jelentkezzék tehát minél előbb minden medikus, aki a tanfolyamon részt akar venni, s akkor remélhető, hogy a többi nehézség sikeres leküzdése után a tanfolyam rövidesen megkezdődhetik*.

A Novák-banda vezére

Kétszer egymásután meg szökött egy betörő

Ez év januárjában egy betörő-banda garázdálkodott Debrecenben, melyet a rendőrség „Novák és társai” címen kezelte és nyomozott hosszabb ideig. A banda nagyon sok betöréses lopást követett el és csak hosszos, kitartó és fáradtságos munka után sikerült a rendőrségnek a banda tagjait egyenként kézrekeríteni. Összesen tizennyolcan voltak az elfogott betörők, akiket a rendőrség az ügyészségnek adott át.

Ennek a bandának volt egyik vezetőtagja Kovács András, aki szintén az ügyészség fogházába került. Nemrégiben sikerült Kovácsnak Erdődi János nevű társával együtt az ügyészségi fogházból eddig még ki nem derített módon megszöknie.

Tegnap délután Balla János detektív a Jegenfeld-téren egy kimérésben fölismerete Kovács Andrást, aki a legnagyobb lelkinyugalommal kávézott. A detektív igazolásra szólította föl, mire igazolványt mutatott elő, mely Kovács Lajos névre volt kiállítva. A detektív a rendőrségre kísérte Kovácsot, ahol kiderült, hogy Kovács valahol megszerezte a hamis névre szóló igazolványt és Kovács Lajos néven beállott Kovácsnak, valószínűleg nem jó szándékkal.

A rendőrségen Kovácsot természetesen letartóztatták és északára a rendőrségi fogházban helyezték el. Reggel azután Kovácsot átadták a kényszermunkára küldött munkanélküliekkel együtt a román térparancsnokságnak munkára. Kovácsot az egyi katonai helyiség kitarakítására rendelték. Kovács összebeszél a napszámossal, aki

vele együtt dolgozott és egy őrizetlen pillanatban mindketten megszöktek.

A rendőrség most erélyesen nyomoz a vakmerő betörő után.

HIREK.

— Záróra éjjel 11 órakor. A román ténparancsnokság a kávéházak és vendéglők záróját, valamint az utcán való közlekedés idejét további intézkedésig éjjel 11 óráig meghosszabbította.

— Nagy Pál ezredest szabaddon bocsájtották. Máramaros-szigetről jelentik, hogy Nagy Pál ezredes, a derék székelyek parancsnoka a napokban ideérkezett. Az ezredest már előbb is elbocsájtották volna Brassóból, ahová internálva volt, de a lelkiismeretes parancsnok nem hagyta el Brassót mindaddig, míg valamennyi katonájának nem biztosította a szabadságát.

— Angol törvényjavaslat az elnéptelenedés ellen. Angliában egy nemzeti bizottság alakult, mely a születések számának csökkentése folytán előálló veszedelemmel és az ez elleni védekezés eszközeivel foglalkozik. Érdekesekek azok az intézkedések, melyeket ez a bizottság javasol, hogy a születések egyre csökkenő számát törvényes eszközök segítségével emeljék. A javaslat szerint minden anya 15.64 frank jutalmat kap, melyhez az első gyermek után újabb 4.40 frank pótdíj jár. Angliában is szeretnék behozni az ugynevezett kanadai módszert, melyről az angol nemzeti bizottság egyik tagja, Pelletier ezredes a Daily Chronicle munkatársának a következőket mondta Kanadában egy törvényt hoztak, mely minden tizenkét gyermekes családnak negyven hektár földet, a városokban pedig ennek megfelelő értékű földet juttatott. Ezt a törvényt csak tíz évig lehetett érvényben tartani, mert az állam budgetje nem bírta el a kiadásokat, annyira megsaporodott a születések száma.

— Ötven vagon tüzifa érkezik Debrecenbe. Az ipartestület, mint már jelentettük, nagyarányú akciót indított, hogy a debreceni iparosokat tüzifával elláthassa. Az akció eredményeként a legközelebbi napokban

ötven vagon jóminőségű, száraz cserfa érkezik Debrecenbe. — Azok az iparosok, akik a fára igényt tartanak, előjegyzés végett az ipartestület helyiségében sürgősen jelentkezzenek.

— Eljegyzés. Klein Helénét Püspökladány, eljegyezte Lichtmann Ernő Debrecen. (Minden külön értesítés helyett.)

— Női harisnyák, ugymint seelyem, flór és musselin minőségben Frank Sándor cégnél a legolcsóbb árban kapható.

— Hiteles okiratok Miklós cár haláláról. A Le Progres jelenti Bukarestből: A Moszkvában felfedezett titkos okiratok szerint Miklós cár tényleg halott. Az okirat szerint egy pincében lötték agyon, holttestét egy nagy ládába zárták és a Krembe szállították, ahol személyazonosságának megállapítása után elégették. Ugyanezen okirattól az is megállapítható, hogy a cárnét és trónörökösét is meggyilkolták.

— Égő láva öntött el tizenegyi községet. A „Chemarea” írja: A Daily Express részleteket közöl a Jávazségi Kloet vulkán májusi kitörésének borzalmairól. A tűzhányó éjjel tört ki és reggel 80 kilométernyi körletben mindent hamueső borított el. Az égő láva 15 kilométer szélességű folyó alakjában rohant alá. Bitár városát egészen előntötte. Nagy osok lakó megégett. Az egyetlen vasútvonal 50 kilométernyi szakaszát teljesen elpusztította. Blitár városán kívül még 13 falu pusztult el. Most a megkeményedett foréteg felszedésével foglalkoznak. Azt hiszik, hogy az emberáldozat száma 20—50.000 között van. Mindenesetre hosszú idő kell még a pontos adatok megállapításához.

— Frank Sándor női-divat cégnél Piac-utca 42. grenadinok, zeiferek, kartonok, batistok és ruha-szövetek nagy választékban érkeztek.

— Tüzipabóság Kolozsváron. A mai nagy fainségben Kolozsvár városa nagymennyiségű fát ajánl megvételre. Árverési hirdetmény jelent meg a kolozsvári lapokban, amely szerint Kolozsvár eladás alá bocsátja a tulajdonában lévő erdőségeket fekvő mintegy 35.000 métert ki-

levő fatömeget. A legtöbbet ígérő köteles a vételárát augusztus 1-ig készpénzben kifizetni. A fa kikiáltási ára méterenként 50 korona. Az árverési hirdetmény azokat a vevőket részesíti előnyben, aki a megvett famennyiséget, vagy annak egy részét Kolozsvár piacára szállítják. Az ajánlat beadásának határidője július 15.

— Férj és fiu sapkák megrendelésre legrövidebb idő alatt készülnek, ugyszintén készen is kaphatók Széchenyi-utca 16. sz.

— A kilencvenhatszoros kéjgyilkos. Bukarestből jelentik: A »Progres« írja: Landrut, aki tudvalevőleg kilencvenhat kéjgyilkosságot követett el, legutóbb a vizsgálóbíró szembesített egy büntetett előéletű egyénnel. Landru ismét ártatlanságát hangsúlyozta és azt erősítette, hogy nem is ismerte a kérdéses nőt.

Amikor a vizsgálóbíró látta, hogy Landru könnyezni kezd, szeliden így szólott hozzá:

— Ön sir Landru, ön bizonyára szükségét érzi annak, hogy lelkiismeretén könnyítsen.

— Igen, — nyögte Landru — sírok hibáim miatt, megbánást érzek.

— Ön megbánást érez?

— Igen, lelkiismeretfurdalásaim vannak!

— Hát csakugyan — kérdezte a vizsgálóbíró. — Miért?.. Beszéljen, meg fog könnyebbülni.

Landru erre abbahagyta a sírást, felemelte a fejét, különös szürke szemével a bíróra nézett és végül így szólott:

— Csakugyan bánt a lelkiismeret és megmondom önnek miért. Azért sírok, mert a nevem körül támadt botrányból kifolyólag a feleségem biztosan megtudta, hogy megcsaltam.

A bíró nem volt meglepődve. Nem ezt várta.

— Falusi zsidók a címe Móricz Pál igen szépen kiállított novellás kötetének. A 21 eredeti, igazi magyar, zamatos humoru, sok képpel díszített elbeszéléses kötet ára 6 korona 60 fillér. Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

— Gummi cucl, sérvkötő, haskötő, suspensorium, gyermek alá való gummi beteg alá való légpárna, ludaltápbetét kapható Vitéz útnál, Piac-utca 16.

Előkerült az osztrák arany- és ezüstpénz

Laibach, július 2. A Kärntner Tagblatt jelenti: Az olaszok Villachban két árudát rendeztek be, amelyek kizárólag olasz pénzt vagy osztrák ezüst koronát fogadnak el fizetésül, az utóbbi pénzt teljes értékében elismerik. A lap megemlíti azt az érdekes körülményt, hogy hirtelen nagy mennyiségben van arany és ezüstpénz.

Egymillió szociálista Berlinben

Frankfurt, jul. 2. A Frankfurter Zeitung jelenti, hogy a berlini szociáldemokrata pártnak az utolsó statisztika szerint 1 millió 12.299 tagja van.

Miből áll a mai német hadsereg?

Bukarest, június 28. A »Progres« a következő adatokat hozza a német hadsereg jelenlegi létszámáról:

1. A Reichswehr dandárai, amelyek aszerint, hogy magas vagy alacsonyabb létszámuk, tizenkétezer vagy nyolcezer emberből állnak. Ez a rendes katonaság, amelyet azon körzetekben alakítottak, amelyekben az egykori hadsereg csapatai teljesen szétszóródtak, szóval Németország nyugati és középső részében.

2. A régi hadsereg fel nem oszlott divíziói Németország keleti részében. Létszámuk nagyon változó. Sziléziában vannak egységek, amelyek legalább huszezer emberből állanak.

3. Egységek, amelyeket szintén Reichswehr dandároknak neveznek, amelyek azonban nem egyebek, mint az egykori önkéntes csapatokból képzett alakulások. Ezeket közös néven Lütwitz csoportnak is hívják s a III. és IV. légióban (Berlin—Magdeburg) alakították. E dandárok közül egyeseknek a létszáma huszonezer emberre rug.

4. Különös alakulások, amelyek részben a lengyel határon levő önkéntesekből (Freikorps), részben pedig az egykori hadsereg töredékeiből állanak és a Lütwitz-csoporthoz tartoznak (Gardeschützenkorps.)

5. Milíciák, amelyek részben már is fel vannak fegyverezve, részben pedig még csak sorozva

Létorière ögróf.

— Regény. — (14)

Irtja: SUE JENŐ.

Magdolna most összehasonlítást tett a saját háza és a jég-hideg szoba, egy nemes ember nyomorult menhelye között (akkor még hittek a nemes embereknek); úgy érezte, hogy haragja könyörületre változik, különösen amikor észrevette, hogy az ifjú ögróf reszket a hideg miatt az átázott ruhában. Heves jellemeknél a szélsőséges indulatok váltakoznak egymással. Landry aszszonyoság, mióta boltjából eltávozott, folytonosan a legizgatottabb állapotban volt; ez a lázronam nem tarthatott sokáig s mint minden tulzott érzelem, haragja az első meggondolásra lecsillapult, annál inkább, mert alapjában jó szíve volt.

Az ögróf oly szép volt; olyan

komolyan és méltóságteljes nyugalommal válaszolt az ő kifakadásaira; a derék asszony, amikor látta, hogy a fiatal ember, aki ketségkivül fényűzésben nevelkedett, mennyire szenved a hideg miatt, — e feltűnő ember ellenállhatatlan vonzereje által is megkapva — a sértésről a tiszteletre, a szigorról a könyörületre tért át. Hirtelen megigazította fejkötőjét, dadogott néhány érthetetlen szót és az ögróf nagy bámulatára eltűnt.

Az extanár, aki kétségtelenül ilyen végét várta a beszélgetésnek, hogy elhagyhassa buvóhelyét, kinyitotta kamrája ajtaját és megkérdezte:

— Elment a nyomorult hárpia? Bocsásson meg, de én gyáván megfutottam az ellenség elől.

— Hát ön itt volt, kedves Dominique? Hiszen akkor hallott mindent?! Istenem, istenem, mi-

lyen gyalázat, hogy ilyen aszszony gazembernek tarthat. Borzasztó, Dominique, elhatároztam, hogy ha nagybátyám nem jön vissza idejében, beállok katonának. Felpénzemmél kifizetem ezt a piszkos adósságot, legalább nem kell többé elpirulnom.

— Ön katona akar lenni? Le akar mondani minden reményéről?

— Hiu, balga dolgok azok. Ma megint jártam a törvényszéken, de nincs reményem, hogy folytathassam peremet a német hercegek vagy a xantognei felügyelőség ellen, többet kellene fizetnem az ügyvédnek, mint amennyi pénzem valaha is lehet, inkább lemondok róla. De kedves Dominique, nem jól érzem magam, fádom.

— És az ögróf reszketve leült az ágya szélére.

— Szegény gyermek, elhiszem,

hogy fázik, — mondá Dominique fájdalmas sóhajjal. — A jég-hideg esőben átázott, itthon egy szikrányi tűz sincsen, aztan üldözöbe veszi egy boszorkány, akit gaj helyett örömet dobtam volna a kandallóba, mert ami a fát illeti, isten tudja, vajjon én...

— Kedves Dominique, elég, — szóló Létorière, kezével befogva a tanár száját — hát nem tul-sokat is tett már ön érettem? Nem miattam hagyta el állását, iskoláját?

— És Sokrates? Ez a nagy bölcs nem hagyott-e oda mindent, hogy Alcibiadest kövesse? Egyébiránt mivel Athénben nincs olyan hideg, mint Párisban, Sokratesnek nem kellett amiatt aggódnia, hogy tanítványát reszketni lássa. De fogadjon szót nekem és fekdűjék le; vesse le ruháit, aztan majd fölmelegszik az ágyban.

(Folyt. köv.)

vannak csak nemzeti veszély esetén hivatnak a zászlók alá. Az első kategóriához tartoznak az „Emwohner Wehr“-ek, amelyek polgárőrség jellegűek és amelyek elméletileg csupán belső zavargások elnyomására vannak szárvá, tényleg azonban egyéb szolgálatra is kitűnően használhatók. Tudunk sziléziai polgárőrségekről, amelyek kizárólag megbízható falusi lakosságból állnak s amelyeket volt tartalékos tisztek és altisztek oktattak ki. A második kategóriába tartoznak a badeni és württembergi polgárőrség zászlóaljai, amelyekről már fentebb beszéltünk. Nagyon óvatossá kell lennünk, ha mindezen alakulások teljes létszámát meg akarjuk állapítani. Annyi bizonyos, hogy legalább is 500 ezer emberről van szó. E haderőnek körülbelül a fele a lengyelekkel áll szemben, kivéve azt a néhány különítményt, amely a cseh-szlovák fronton áll. Ennek a keleti hadseregnek főhadiszállása Kolbergben van (Pomerania), a főcsoportok hadiszállásai Königsbergben, Olivaban (Danzig mellett) és Breslauban fekszenek. Közép-Németországban mintegy százezer emberből álló hadsereget áll Lütwitz tábornok parancsnoksága alatt s el van szárvá arra, hogy szükség esetén erősítésül szolgáljon. A többi csapatok a birodalom belsejében vannak szétszórva.

◆◆◆ SZINHÁZ ◆◆◆

Heti műsor:

Vigszínház:

Csütörtök: „Stambul rózsája“ operett.
Péntek: „Mágnás Miska“ operett
Szombat: „Pacsirta“.
Vasárnap délután: „Gésák“ operett, este 6 órákor „Pacsirta“.

A színházi iroda hírei. Stambul rózsája. Ma a Vigszínházban a népszerű Stambul rózsája operett kerül színpadra. — Mágnás Miska. Holnap, pénteken a Vigszínházban a debreceni közönség egyik legkedveltebb operettje, a Mágnás Miska operett kerül színpadra.

Nagy műsor két sláger képpel ma utoljára az Apollóban. Be-

mutatásra kerül két négyfelvonásos bűnügyi dráma: A szentjóni erdő titka és A párbaj az életért. Előadások 5 és 7 órákor.

◆◆◆ SPORT ◆◆◆

A Debreceni Torna Egylet tornász szakosztálya, mely a háború alatt szünetelt tartott, ismét megkezdte működését. — Melyiségében és annak udvarán (Péterfia-utca 76. sz. alatt) hetenként kétszer, hétfőn és pénteken délután 5 órákor a birkozó szakosztályval, szakavatott kezek mellett, gyakorló órát tart. A szakosztály felkéri mindazon tagjait, kik a test kultuszát üzni akarják, minél nagyobb számban vegyenek részt. A női tornász csoport szeptember elején szintén megkezdte működését.

Serleg mérkőzés. E hó 6-án vasárnap d. u. a DTE. football pályáján DKASE.—DTE. csapatok között serleg mérkőzés lesz.

Labdarugó tréning. A DKASE. ma d. u. 5 órákor új sporttelepén tréninget tart. Tekintettel a vasárnapi serleg mérkőzésre, a játékosok okvetlen megjelenését kéri a vezetőség.

A DKASE. új sporttelepére vonatkozólag kériük, hogy az Urkocsi Egylet pályáját díjmentesen engedje át a Debr. Keresk. Alkalm. Sport-Egyletnek.

Felolós szerkesztő:
DR HEGEDÜS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.

◆◆◆ APOLLO ◆◆◆

Csütörtök július 3.
KÉT SLÁGERKÉP.
A szentjóni erdő titka.
Különös történet 4 felvonásban.
Főszereplők:
Törzs Jenő, Dáthory Gizella
Ha'ni Margit.
Párbaj az életért
társadalmi dráma 4 felvonásban.
Előadás 5 és 7 órákor.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomót és mindenféle vésést fémbe készít
PAULÓ vésnök.
Batthyányi-utca 22. szám.
Telefon: 13—75.

Apró hirdetések

◆◆◆ POSTA ◆◆◆
18 éves urileány házasság céljából ismeretséget kötne egy hozzá illő komoly fiatal emberrel. — Leveleket „Kékszemű“ jellegre a kiadóba.
Levelezni kívánok 24—30 éves leánnyal, lehetőleg nem a kiadóhivatalon keresztül. Első levelet „Pösze fiú“ cím alá kérem a kiadóhivatalba.
Bika étteremben többször rám nézett menyecskeket kérem, tudassa velem ezen helyen — tisztességes közlekedés lehetséges-e? Géza.

Magyar—Román társalgó

Convorbiri Romano—Ungore
nékülözhetetlen segédeszköz, a legszükségesebb mindennapi beszégeté.ekkel.
Ára 2 korona.
Magyar-Román és Román-Magyar szótár
Dictionar Roman—Maghiar
nékülözhetetlen kézikönyv a román nyelv használatánál.
A két kötet ára 10 korona.

Kapható:
Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

Bugyi Sándor debreceni tajigás pógár

könyvei ezek:

- I. Én meg a lú K 12'—
- II. Tapasztalatok a lú viginél K 12'—
- III. A lú meg én K 12'—
- IV. Bugyi Sándor a koplalóban K 12'—
- V. Bugyi Sándor, mint békeapostol K 12'—
- VI. Bugyi Sándor, mint a debreceni tajigássegylet elnöke K 12'—

10 % letár.

A debreceni tajigás, Bugyi Sándor, Debreczen városának eredeti, speciális alakja mindenki előtt ismeretes.

Bugyi Sándor könyveit Simon István, a maga eredeti művoltában erre szakavatott tollal írta meg. Humoros és kedvelt tartalmánál fogva oly nagy vendéközönségre talált, hogy az első kiadások rövid idő alatt teljesen elfogytak s ma már minden egyes kötete új kiadásban jelent meg.

Aki tehát jól és olcsón akar szórakozni, vegye meg a Bugyi-könyvek bármely kötetét, mert minden egyes kötet önálló egészet képez, teljesen függetlenül a másiktól s minden egyes kötete csupa humor, temérdek eredeti illusztrációval.

Kaphatók: **Hegedüs és Sándor** irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

◆◆◆ VEGYES ◆◆◆

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Haimovits, Szentanna 58.
National kasszákat legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1. szám.
Román nyelvre bármiféle kérvényeket fordítok. Ogonovsky, Csapó utca 52. keresztútlet.
Elvesztett a Széchenyi-utcán egy pénz-tárca két igazolvánnyal és 400 korona tartalommal. Kérem a megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban.
Elcserélném Piac-utca legszebb helyén levő 3 szoba és mellékhelyiségekből álló teljesen modern fürdőszobás lakószobát ugyanilyen 4 szobás lakással. Cím a kiadóban.

◆◆◆ KERESLET ◆◆◆

Némethi esetleg franciául beszélő kisasszony, ki a házi teendőkhöz is járatos, egy gyermek mellé azonnal alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban.
Keresek három szoba- és mellékhelyiségekből álló jó lakást a város belterületén. Ajánlatot kérek a kiadóban levő címre.
Táborítókat keresek azonnali belépésre. Cím: Piac-utca 34. szám, I. emelet 10. ajtó.
Két szobás bútorozott lakást konyha használattal keresek. Cím a kiadóhivatalban.
Megbízható német vagy magyar nő gyermekek mellé a délutáni órákra felvétetik. — Cím Farkas Andorné Ferencz József-ut 61.
Lapkiherdó asszony felvétetik a kiadóhivatalban.
Munkások nyomdánkban felvétetek.
Egy mindenese leány urt házhoz felvétetik. Jelentkezni lehet Bika-bérház 2., II. emelet 2.
Yannóleányok kitűnően jövedelmező iparágban felvétetek. — Cím a kiadóban.

◆◆◆ VÉTEL ◆◆◆

Termelőktől veszek gyümölcsöt. Schön Mór gyümölcskereskedő Piac-utca 6. Kossuth-szoborral szemben. Zöltség, főzeléktermés eladását bizományba is vállalom.
Akinek törőit aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika bérház 8.
Vaskályhát veszünk, de csakis kitűnő karban levőket. Piac-utca 49. II. udvar az emeleten levő irodában.
Üveges kosvassokról megvételre keresek. Cím a kiadóban.
Férfi ruhasszeveget jobb fajtát, 2 öltönynek valót vennék. Felsőtét szint kérek. Cím a kiadóhivatalban.
Jégszekrényt, kisebb fajtát, sürgősen vennék. Cím a kiadóban.
30—40 holdas tanyabrtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

◆◆◆ ELADÁS ◆◆◆

Gipsz és kötődrót 2 milliméter vastag eladó. Egyetemi építkezésnél Nagy-erdő.
Eladó a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett 3000 négyszögöl telek föld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.
Megérkeztek nagy mennyiségben schiffon és vászon női ingek 45—50 koronás áron, továbbá férfi és női gyapjúszővedek is nagy választékban Kaiser-céghez, Piac-u. 7.
Hálószoba teljes berendezés új állapotban eladó. Cím a kiadóban.
Galantrie-árak'viszonteladásra átadók. Cím a kiadóban.
Eladó Bundi-utca 7. szám alatti kis olcsó ház, 3—4 szoba, konyha, kamra, istálló, szivattyuskutal. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.
Abronsz kisebb-nagyobb mennyiségben kapható a kiadóhivatalban.

Cenzurat

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvnyomdájában Debreczen, Piac-utca 49.